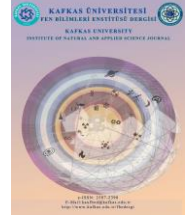

Kafkas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi Institute of Natural and Applied Science Journal

Dergi ana sayfası/ Journal home page: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kujs>

E-ISSN: 2587-2389

Van Gölü Havzasına Ait Doğal Süs Bitkileri Çeşitliliği

Fazlı ÖZTÜRK¹ & Hasan ERGE^{1*}

¹Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji, Van, Türkiye

²Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi, Kimya Bölümü, Van, Türkiye

(İlk Gönderim / Received: 30 .06. 2025, Kabul / Accepted: 28. 07. 2025, Online Yayın / Published Online: 31. 07. 2025)

Anahtar Kelimeler:

Süs bitkileri,
Van gölü havzası,
Doğal bitkiler,
Peyzaj, Aromatik bitkiler

Özet: Bu çalışmada Van gölü havzasına ait doğal süs bitkileri taksonomik olarak tespit edilmiştir. Araştırma alanından topladığımız 600 bitki örneğinin değerlendirilmesi sonucunda;50 familyaya ait 211 takson belirlenmiştir. Teşhis edilen bitkilerin: 77 adet aromatik, 7 adet herdemyeşil, 211'i estetik süs bitkisi olarak belirlenmiştir. 17 endemik tür tespit edilmiş olup endemizm oranı %11'dir. Ayrıca, bu çalışmada 21 tür hakkında ilk kez aromatik yönünden bilgi verilmiştir.

Diversity of Natural Ornamental Plants of Van Lake Basin

Keywords:

Ornamental plants,
Lake Van Basin,
Wild plants,
Landscape,
Aromatic plants

Abstract: The native ornamental plants of the Lake Van Basin have been identified taxonomically. As a result of evaluating 600 plant specimens collected from the research area, 211 species belonging to 50 families were identified. Among the diagnosed plants: 77 are aromatic, 7 are evergreen, and 211 were classified as ornamental plants with aesthetic value. The number of endemic species is 17, with an endemism rate of 11 %. In addition, this study provides, for the first time, information on the aromatic properties of 21 species.

1. GİRİŞ

1. GİRİŞ

Dünyada refah seviyesine bağlı olarak, insanların peyzaja ve peyzaj bitkilerine eğilimleri de artmaktadır. Bu nedenle insanlar, doğal koruma alanları oluşturmakta ve birçok doğal bitkiyi de çeşitli ihtiyaçları doğrultusunda kültüre almaktadırlar. Bitkiler aleminin yaklaşık 500000 doğal üyesi bulunmasına karşın, dünyada kültüre alınmış bitki sayısı dört milyon civarındadır ve hızla artmaktadır.

İnsanlar tarafından, doğal veya kültür birçok bitki de aromatik ve estetik süs bitkisi olarak kullanılmaktadır. Kentsel ve kırsal peyzajda özellikle odunsu bitkiler, ağaçlar, çalılar ve aromatik bitkiler tarih boyunca insanların ilgisini çekmiştir. Mısır'da milattan önce binlerce kilometre uzaktan bitkiler taşınarak yeni alanlara dikilmiş ve dikim-bakım bilgileri ortaya konulmuştur (Ürgenç 1990, Asimgil,1993; Yıldırım, 1991)

Endüstrileşme ve kentleşmeye bağlı olarak peyzaja ve peyzaj bitkilerine de eğilimler artmaktadır. İnsanların aromatik ve süs bitkilerini kullanım eğilimlerinin yansımasını ortaya koyarken, diğer taraftan da bir gelişmişlik göstergesi olarak kabul edilmektedir (Tombul ve Altan, 1991; Şarer,1987;Şarer,1991).

*İlgiliyazar: ergehasan@hotmail.com
DOI: 10.58688/kujs.1731175

Çok zengin bir floristik yapıya sahip olan Türkiye, yaklaşık 12000 bitki taksonu barındırmaktadır. Bunlarında yaklaşık 3500 taksonu Endemik bitkilerden oluşmaktadır. Türkiye bu zenginliği, engebeli coğrafyaya, zengin mikroklimaya ve kesişen fitocoğrafya özelliklerine borçludur (Güner ve ark.2000, 2002, Ekim 1997).

Van Gölü havzası, Türkiye'nin Doğu Anadolu bölgesinde yer almaktadır. Bu bölge, tür zenginliği ve endemik taksonlar açısından en çok bolluğa sahip bölgedir. Bölge, kullanılan faydalı bitkiler bolluğu açısından da önem arz eder (Ekim 1990). Araştırma alanı, kapalı havza özelliğinde olup, Davis'in Grid kareleri sistemine göre havzanın göl kıyıları B9 karesinde ve İran-Turan Fitocoğrafik bölgesinde yer almaktadır (Davis, 1965-1985; Davis & Tan, 1982; Davis, Mill, & Tan, 1988). Van Gölü havzası, 1645-4000 m arasında yüksekliğe sahiptir, Yıllık yağış miktarı 300-600 mm civarındadır ve Akdeniz ikliminin etkisi altındadır (Öztürk, 1993).

Anadolu, kültür formlarının birçoğunun özellikle de kültür bitkilerinin doğal formlarının orijin merkezi olup, dünyanın özellikle gen ve genetik farklılaşma bölgelerinden biridir (Öztürk, 1990; Ögün, Altan, 1992). Aromatik ve estetik birçok bitki barındıran havzada, Doğal yaklaşık 1600 bitki taksonu, bunların da yaklaşık 200 taksonu Endemik olarak bilinmektedir (Demirkuş ve ark. 2001).

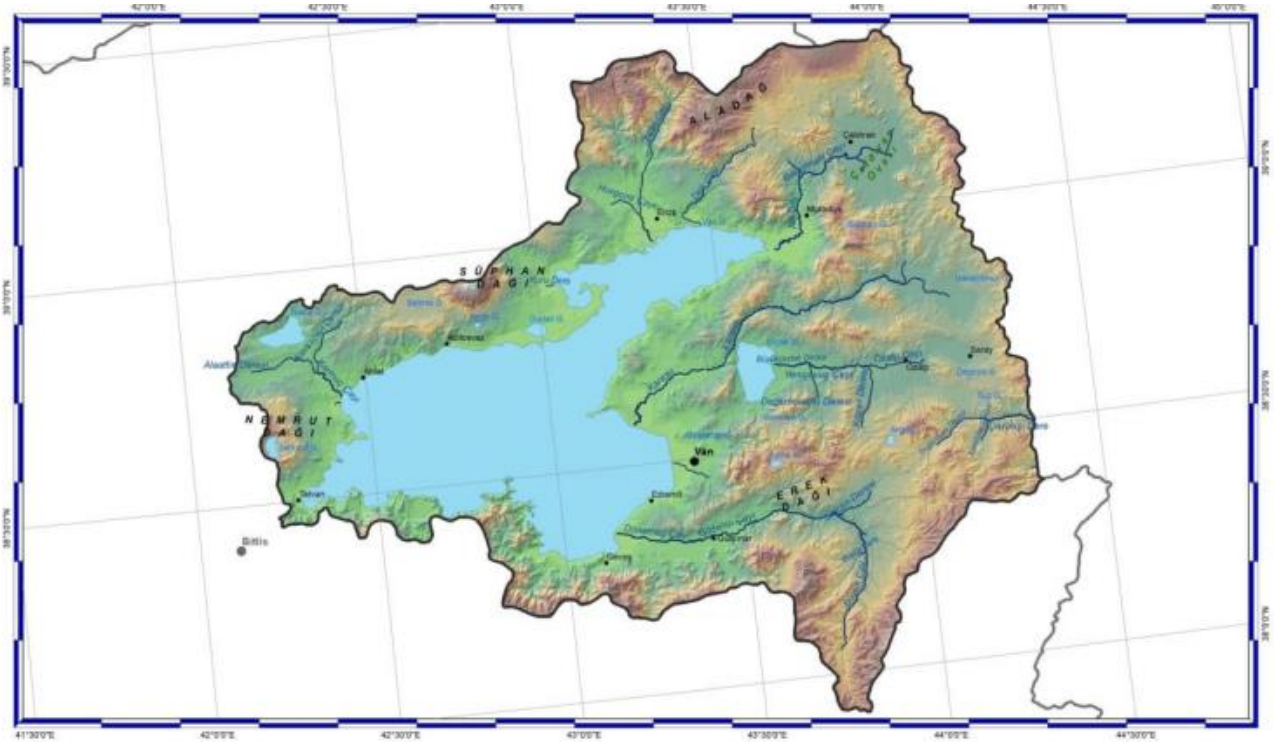
İnsanlar şimdi ve gelecekte, biyolojik zenginliklerden maksimum istifade edebilmek için bu tür araştırmalara ihtiyaç duyacaklardır. Bu araştırma ile, doğal estetik ve aromatik bitkiler belirlenerek, tarıma, peyzaja, floristik çalışmalara ve etnobotaniğe katkı sağlamak amaçlanmıştır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırma alanı Van Gölü kıyıları olarak bitki coğrafyası bakımından İran-Turan fitocoğrafik bölgesinde yer alır (Çetik, 1985). Davis'in Türkiye florası için uyguladığı grid (Coğrafik kare) sistemine göre göl kıyıları B9 karesinde yer almaktadır (Davis, 1985). Dağlık olan havza arazisi genellikle 1600-2500 metre yükseltilidir. Çevre dağlarının, dorukları 4000 metreyi aşar. Van Gölü yüzeyinin rakımı 1648-1650 metredir (Erçek (1890m), Nazik (1870 m), Nemrut Gölü (2400m.) daha yüksektir. Van ilinin büyük kısmı ile, Bitlis'in Ahlat, Adilcevaz, Tatvan ilçeleri ve kısmen merkez ilçe havza sınırları içinde kalır (Anonymus, 1971).

Emberger'in yaz kuraklığı indisine göre, araştırma alanında indis değeri Van için 5'den küçüktür. Ayrıca Van Meteoroloji İstasyonu'nda en az yağışların yaz mevsiminde kaydedilmesi ve toplam yaz yağışlarının 2000 mm'den düşük olması, bu sahanın Akdeniz ikliminin etkisi altında olduğunu gösterir (Öztürk, 1993; Öztürk, 1994).

Bitki materyalleri, Van gölü havzasında (Şekil 1) gölün yakın çevresinden vejetasyon döneminde toplanmıştır. Toplanan materyaller kurutularak taksonomik teşhisleri flora eserlerinden yapılmıştır (Davis, 1965-1985; Davis ve Tan, 1982; Davis, Mill ve Tan, 1988; Demirkuş ve ark., 2001). Floristik liste alfabetik düzende verilmiştir. Listede, Endemik, estetik, aromatik ve herdem yeşil özellikleri belirtilmiştir (Öztürk, 1990; Öztürk, 1990a; Özçelik, 1990; Öztürk ve Özçelik, 1991; Boynukara ve Öztürk, 1992; Öztürk ve Behçet, 1993; Öztürk, 1994; Öztürk, 2004; Öztürk, Yağmur ve Ölçücü, 2018; Öztürk ve Acar, 2019).

Şekil 1. Araştırma alanı Van gölü havzasının haritası.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırma alanından toplanarak taksonomik teşhisleri yapılmış bitkilerin listesi aşağıda sunulmuştur.

3.1. Van Gölü Havzasına Ait Doğal Süs Bitkilerin Floristik Listesi

1. ACERACEAE

1. *Acer negundo* L., Estetik

2. AMARYLLIDACEAE

2. *Ixiolirion tataricum* Herbert
3. ., Estetik

3. APIACEAE

4. *Eryngium billardieri* Delar, Aromatik, Estetik
5. *Ferula orientalis* L., Aromatik, Estetik
6. *Pimpinella corymbosa* Boiss., Aromatik, Estetik
7. *Prangos pabularia* Lindl. Aromatik, Estetik

4. ARACEAE

8. *Arum italicum* L., Estetik

5. ASTERACEAE

9. *Achillea biebersteinii* Afan., Aromatik, Estetik
10. *Anthemis tinctoria* L., Aromatik, Estetik
11. *Achillea vermicularis* Trin., Aromatik, Estetik
12. *Cota wiedemanniana* Fisch.&Mey.Endemik,Aromatik,Estetik
13. *Artemisia austriaca* Jacq.,Aromatik, Estetik
14. *Bellis perennis* L., Estetik
15. *Carduus nutans* L., Estetik
16. *Centaurea virgata* Lam., Estetik
17. *Centaurea depressa* M.Bieb., Estetik
18. *C. iberica* Trev., Estetik
19. *C. kurdica* Reichardt, Estetik
20. *Cichorium intybus* L., Estetik
21. *Cirsium arvense* Scop., Estetik
22. *Crepis sancta* L.,Estetik
23. *Echinops pungens* Trautv., Estetik
24. *E. orientalis* Trautv., Estetik
25. *Helichrysum plicatum* D.C., Aromatik, Estetik
26. *Inula helenium* L., Aromatik,Estetik
27. *Lactuca serriola* L.,Estetik
28. *Onopordum candidum* Nab., Estetik
29. *Scorzonera cana* Hoffm.,Estetik
30. *Senecio vernalis* Waldst.&Kit., Estetik
31. *Tanacetum balsamita* L., Aromatik, Estetik
32. *Taraxacum montanum* D.C. ., Aromatik,Estetik
33. *Tragopogon longirostris* Bısch., Aromatik,Estetik
34. *Tripleurospermum parviflorum* Pob.,Aromatik, Estetik
35. *Tanacetum kotschy* Grierson,Aromatik,,Estetik
36. *Tussilago farfara* L., Estetik
37. *Xeranthemum annuum* L., Estetik

6. BERBERIDACEAE

38. *Bongardia chrysogonum* Spach., Estetik

7. BETULACEAE

39. *Betula pendula* Roth., Estetik

8. BORAGINACEAE

40. *Alkana orientalis* Boiss.,Estetik
41. *Anchusa azurea* Miller.,Estetik
42. *Myosotis alpestris* F.W.Schmidt, Estetik
43. *Nonea caspica* G.Don.,Estetik
44. *Rindera lanata* Bunge.,Estetik
45. *Rochelia disperma* Reichb.,Estetik

9. BRASSICACEAE

46. *Crambe orientalis* L., Aromatik, Estetik

10. CAMPANULACEAE

47. *Campanula glomerata* L.,Estetik
48. *C. coriacea* Davis.,**Endemik**,Estetik
49. *C. stevenii* Bieb.,Estetik
50. *C. stricta* L.,Estetik

11. CAPPARACEAE

51. *Capparis ovata* Desf., Estetik, Herdemyeşil

12. CAPRIFOLIACEAE

52. *Sambucus nigra* L., Estetik

13. CARYOPHYLLACEAE

53. *Dianthus orientalis* Adams, Aromatik, Estetik
54. *Gypsophila bitlisensis* Bark, **Endemik** , Estetik
55. *Silene alba* Krause, Estetik

14. CHENOPODIACEAE

56. *Atriplex pungens* Trautv.,Estetik
57. *Chenopodium folisum* Aschers, Estetik
58. *Chenopodium botrys* L., Aromatik, Estetik

15. CRASSULACEAE

59. *Rosularia radiculiflora* Boiss., Estetik
60. *Sedum album* L., Estetik

16. CUPRESSACEAE

61. *Juniperus excelsa* L.,Aromatik,Estetik,Herdemyeşil
62. *J. communis* L., Aromatik, Estetik, Herdemyeşil
63. *J. oxycedrus* L., Aromatik, Estetik, Herdemyeşil

17. CYPERACEAE

64. *Carex tristis* M. Bieb., Estetik

18. CUSCUTACEAE

65. *Cuscuta kurdica* Engelm., Estetik

19. DIPSACACEAE

66. *Cephalaria amana* Rech., Estetik

67. *Dipsacus fullonum* L., Estetik
(Bu türler CAPRIFOLIACEAE familyasına aktarıldı.)

20. ELAEAGNACEAE

68. *Elaeagnus angustifolia* L., Aromatik, Estetik

21. EPHEDRACEAE

69. *Ephedra major* Host , Estetik, Herdemyeşil

22. EQUISETACEAE

70. *Equisetum ramosissimum* Desf., Estetik,
Herdemyeşil

23. EUPHORBIACEAE

71. *Euphorbia szovitsii* Fisch&Mey, Estetik

24. FABACEAE

72. *Astragalus Compactus* Lam., Endemik, Estetik

73. *A. vexillaris* Boiss., Endemik, Estetik

74. *A.aureus* Willd., Estetik

75. *A.pinetorum* Boiss., Estetik

76. *A.microcephalus* Willd.

77. *A.kurdicus* Boiss., Estetik

78. *Astragalus lagopoides* Lam., Estetik

79. *A.macrocephalus* Willd., Estetik

80. *Colutea cilicica* Boiss., Estetik

81. *Coronilla varia* L., Estetik

82. *Glycyrrhiza glabra* L., Estetik

83. *Latyrus pratensis* L., Estetik

84. *Lotus corniculatus* L., Estetik

85. *Medicago sativa* L., Estetik

86. *Melilotus officinalis* (L.) Desv., Estetik

87. *Onobrychis cornuta* (L.) Desv., Estetik

88. *O. montana* D.C., Estetik

89. *O. viciifolia* Scop., Estetik

90. *Sophora alopecuroides* L., Estetik

91. *Trifolium repens* L., Estetik

92. *T. pratense* L., Estetik

93. *Trigonella monantha* C.A.Meyer, Estetik

94. *Vicia cracca* L., Estetik

95. *V. sativa* L., Estetik

25. FAGACEAE

96. *Quercus petraea* Menitsky., Endemik takson,
Estetik

26. FUMARIACEAE

97. *Fumaria microcarpa* Boiss., Estetik

27. GERANIACEAE

98. *Erodium absinthoides* Wild., Estetik

28. HYPERICACEAE

99. *Hypericum perforatum* L., Estetik

29. IRIDACEAE

100. *Crocus pallasii* Goldb., Estetik

101. *Gladiolus atroviolaceus* Boiss., Estetik

102. *Iris caucasica* Hoffm., Estetik

30. JUGLANDACEAE

103. *Juglans regia* L. Aromatik, Estetik

31. JUNCACEAE

104. *Juncus inflexus* L., Estetik

32. LAMIACEAE

105. *Acinos rotundifolius* Pers., Aromatik, Estetik

106. *Ajuga chamaepitys* Schreber., Aromatik,
Estetik

107. *Ballota. nigra* L. subsp. *nigra* , Aromatik,
Estetik

108. *Lallementia iberica*. Fisch, et Mey., Aromatik,
Estetik

109. *Lamium amplexicaule* L., Aromatik, Estetik

110. *L. garganicum* L., Aromatik, Estetik

111. *L. purpureum* L., Aromatik, Estetik

112. *Stachys lavandulifolia* L., Aromatik, Estetik

113. *Leonurus. glaucescens* Bunge., Aromatik,
Estetik

114. *Marrubium cordatum* Nab., Aromatik, Estetik

115. *Mentha longifolia* (L.) Hudson., Aromatik,
Estetik

116. *Mentha arvensis* L., Aromatik, Estetik

117. *M. pulegium* L., Aromatik, Estetik

118. *M. spicata* L., Aromatik, Estetik

119. *Nepata fissa* C.A. Meyer., Aromatik, Estetik

120. *N. nuda* L. subsp. *albiflora* Gams., Aromatik,
Estetik

121. *N. transcaucasica* Grossh., Aromatik, Estetik

122. *Phlomis armeniaca* Willd. Endemik,

Aromatik, Estetik

123. *P. tuberosa* L. Aromatik, Estetik

124. *Salvia aethiopis* L., Aromatik, Estetik

125. *S. brachyantha* (Bordz) Pobed., Aromatik,
Estetik

126. *S. frigida* Boiss., Aromatik, Estetik

127. *S. kronenburgii* Rech. Endemik, Aromatik,
Estetik

128. *S. limbata* C.A. Meyer., Aromatik, Estetik

129. *S. multicaulis* Vahl., Aromatik, Estetik

130. *S. nemorosa* L., Aromatik, Estetik

131. *S. pachystachys* Trautv., Aromatik, Estetik

132. *S. sclarea* L., Aromatik, Estetik

133. *S. staminea* Aucher ex Benth., Aromatik,
Estetik

134. *S. suffruticosa* Benth., Aromatik, Estetik

135. *S. trichoclada* Bent., Aromatik, Estetik

136. *S. verticillata* L., Aromatik, Estetik
 137. *S. virgata* Jacq., Aromatik, Estetik
 138. *Scutellaria orientalis* L., Aromatik, Estetik
 139. *Stachys annua* L., Aromatik, Estetik
 140. *S. cretica* L., Aromatik, Estetik
 141. *S. lavandulifolia* Vahl., Aromatik, Estetik
 142. *Teucrium chamaedrys* L., Aromatik, Estetik
 143. *T. polium* L., Aromatik, Estetik
 144. *Thymus fallax* Fisch. et Mey., Aromatik, Estetik
 145. *Thymus fedtschenkoi* Ronniger, Aromatik, Estetik
 146. *T. migricus* Klokov et Shost. Aromatik, Estetik
 147. *T. transcaucasicus* Ronniger., Aromatik, Estetik
 148. *Ziziphora capitata* L., Aromatik, Estetik
 149. *Z. persica* Bunge., Aromatik, Estetik
 150. *Z. tenuior* L., Aromatik, Estetik

33. LILIACEAE

151. *Allium akaka* S.Gmelin., Aromatik, Estetik
 (Allium cinsi AMARYLLIDACEAE familyasına aktarıldı.)
 152. *Bellevia paradoxa* Woronow., Estetik
 (ASPARAGACEAE familyasına aktarıldı.)
 153. *Fritillaria armena* Boiss., Endemik, Estetik
 154. *F. minuta* Boiss., Estetik
 155. *Gagea villosa* Bieb., Estetik
 156. *Muscari comosum* L., Aromatik, Estetik
 (ASPARAGACEAE familyasına aktarıldı.)
 157. *M. neglectum* L., Aromatik, Estetik
 158. *M. tenuiflorum* Tausch., Estetik
 159. *Ornitholalum narbonense* L., Estetik
 (ASPARAGACEAE familyasına aktarıldı.)
 160. *Puschkinia scilloides* Adams., Estetik
 (ASPARAGACEAE familyasına aktarıldı.)
 161. *Tulipa armena* Boiss., Estetik

34. LINACEAE

162. *Linum mucronatum* Bertol, Estetik

35. MALVACEAE

163. *Alcea calvertii* Boiss., Estetik
 164. *Malva neglecta* Wallr., Estetik

36. ORCHIDACEAE

165. *Dactylorhiza osmanica* Soo., Endemik, Estetik

37. PAPAVERACEAE

166. *Papaver orientale* L., Estetik
 167. *Glacium leiocarpum* Boiss., Estetik

38. PLANTAGINACEAE

168. *Plantago major* L., Estetik
 169. *P. lanceolata* L., Estetik
 170. *Veronica anagallis-aquatica* L., Estetik
 171. *V. anagallodes* Guss., Estetik
 172. *V. persica* Poir., Estetik
 173. *V. heureka* M.A.Fisch., Estetik
 174. *V. orientalis* Mill. ssp. *orientalis*., Estetik

175. *V. orientalis* Mill ssp. *carduchorum*
 D., Endemik, Estetik

39. PLUMBAGINACEAE

176. *Acantholimon acerosum* Boiss., Estetik

40. POACEAE

177. *Bromus tomentellus* Boiss., Estetik
 178. *Festuca airoides* Lam., Estetik
 179. *Phragmites australis* Trin., Estetik
 180. *Stipa ehrenbergi* Trin. & Rupr., Estetik

36. POLYGONACEAE

181. *Rheum ribes* L., Estetik
 182. *Rumex acutatus* L., Estetik

41. RANUNCULACEAE

183. *Adonis aestivalis* L., Estetik
 184. *Consolida orientalis* Schröd., Endemik
 185. *Delphinium carduchorum* Davis, Endemik, Estetik
 186. *Ranunculus arvensis* L., Estetik
 187. *R. kochii* Ledeb, Estetik
 188. *R. polyanthemos* L., Estetik
 189. *R. poluninii* Davis, Endemik, Estetik

42. RHAMNACEAE

190. *Frangula alnus* Miller, Estetik
 191. *Rhamnus catharticus* L., Estetik

43. ROSACEAE

192. *Cotoneaster nummularia* Fisch. & Mey., Estetik
 193. *Potentilla recta* L., Estetik
 194. *Rosa foetida* J. Hermm., Aromatik, Estetik
 195. *Rubus canescens* D.C., Estetik
 196. *R. pimpinellifolia* L., Aromatik, Estetik
 197. *Sorbus umbellata* (Desf.) Fritsch., Estetik

44. RUBIACEAE

198. *Rubia tinctorum* L., Estetik

45. SALICACEAE

199. *Salix caprea* L., Estetik
 200. *S. alba* L., Estetik
 201. *Populus tremula* L., Estetik

46. SCROPHULARIACEAE

202. *Pedicularis comosa* L. var. *sibthorpii*, Estetik
 203. *Linaria kurdica* Boiss. & Hohenst., Estetik
 204. *Lagotis stolonifera* Maxim, Estetik

47. SOLANACEAE

205. *Hyoscyamus niger* L., Estetik
 206. *H. reticulatus* L., Estetik

207. *Solanum dulcamara* L., Estetik

48. TYMELAEACEAE

208. *Daphne oleoides*

Sch., Aromatik, Estetik, Herdemyeşil

49. ULMACEAE

209. *Ulmus minor* Miller, Estetik

50. VIOLACEAE

210. *Viola odorata* L., Estetik

211. *V. arvensis* Murray, Estetik

Van Gölü havzası olarak seçtiğimiz araştırma bölgemizden topladığımız bitki numunelerinin değerlendirilmeleri sonucunda tür zenginliği bakımından familyalar Türkiye'nin aromatik bitkilerinin verildiği familyalar tablosu ile karşılaştırılmıştır (Baytop, 1984, 1991). Tablodan da görüldüğü gibi, en fazla türe sahip ilk beş familya bakımından araştırma alanımız Türkiye geneli için benzerlik göstermektedir. Bundan anlaşılabileceği üzere; bölge Türkiye geneli için şimdilik uyum içinde oransal ve sıralama olarak benzerlik göstermiştir. Zamanla tahribatla bu oranlar sapma göstermesi muhtemeldir.

4. SONUÇ

Tablo 1. Van Gölü havzasında aromatik bitkilerin beş familyasının tür sayısı ve yüzde oranları.

FAMİLYALAR	TÜR SAYISI	HAVZA %	TÜRKİYE %
LAMIACEAE	46	61	40
ASTERACEAE	12	17	12
APIACEAE	4	7	10
LILIACEAE	3	3	7
ROSACEAE	2	3	4

5. KAYNAKLAR

- Anonymus, 1992. Van Kütüğü, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yayınları. Yayın No: 8, Van.
- Baytop, A. 1991. Farmasötik Botanik Ders Kitabı, İstanbul Üniversitesi, Eczacılık Fak. Yayın No: 58, İstanbul.
- Baytop, A., 1991. Türkiye'de Kullanılan Yabani Ve Yetiştirilmiş Aromatik Bitkiler, Doğa-Tr.J. Ofpharmacy 1(1991). 76-88.
- Baytop, T. 1984, Türkiye'de Bitkiler ile Tedavi (Geçmişte Ve Bugün), İstanbul Üniversitesi, Eczacılık Fak., İstanbul.
- Boynukara, Z., Öztürk, A. 1992. Artos (Çadır) Dağı Florası, Y.Y.Ü. Fen Bil. Der., Cilt 1, Sayı 2, Sayfa 201, Van.
- Davis, P.H. 1965-1985. Flora of Turkey And the East Aegean Islands, 1-10, Edinburgh Üniv. Press.

Bu çalışma sonucunda teşhis edilen 600 bitki örneklerinin değerlendirilmesi sonucunda; 50 familyaya ait 211 tür belirlenmiştir. Teşhis edilen bitkilerin: 77 adet aromatik, 7 adet herdemyeşil, 211 adedide estetik süs bitkisi olarak belirlenmiştir. Endemizm sayısı ve oranı yönünden bu havza zengin olmasına karşın; aromatik bitki olarak topladığımız ve teşhis ettiğimiz bitkilerden 211 tür içinde endemiklerin sayısı 17 ve oranı %11'dir. Ayrıca, bu çalışmada 21 tür hakkında ilk kez aromatik yönünden bilgi verilmesi nedeniyle de ayrıca önem arz etmektedir. Bunlar sırasıyla, *Achillea tenuifolia* Lam, *A. wilhelmsii* C.Koch., *Acinos rotundifolius* Pers., *Lallemantia iberica* (Bieb.), Fisch et Mey., *Lamium amplexicaule* L., *L. garganicum* L., *Marrubium cordatum* Nab., *Nepeta fissa* C.A.Meyer., *Pimpinella corymbosa* Borss., *Salvia brachyantha* (Bordz) Pobed., *S. frigida* Boiss., *S. kronenburgii* Rech., *S. limbata* C.A. Meyer., *S. nentorosa* L., *S. staminea* Montbret et Aucher ex Benth., *S. suffruticosa* Montbret Aucher ex Benth., *S. verticillata* L., *Stachys cretica* L., *Ziziphora persica* Bunge'dir (Tablo 1).

Bu çalışmada tespit edilen taksonlar üzerinde peyzaj, süs, rekreasyon, biyokimyasal araştırmalar yapılarak değerlendirilmeleri ülkemiz ekonomisi açısından önem arz etmektedir ve araştırmalar için temel oluşturacaktır.

Edinburgh.

- Davis, P. H., Mill, R.R., & Tan, K. 1982. Flora of Turkey and The East Aegen Islands, Vol: 7, Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Davis, P. H., Mill, R.R., & Tan, K. 1988. Flora of Turkey and The East Aegen Island, Vol: 10, Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Demirkuş, N., ve ark. 2001. Endemic plants of Lake Van Basin, Anatolian Journal of Botany, 2(2): 70-83.
- Ekim, T., 1991. Yukan Fırat Havzası Ekonomik Bitkileri, Kullanımı ve Doğanın Korunması, Fırat Havzası Tıbbi Ve Endüstriyel Bitkileri Sempozyumu, 7-12.
- Güner, A., Özhatay, N., Ekim, T., & Başer, KHC. 2000. Flora of Turkey and the East Aegean Islands (supplement 2). vol. 11: Edinburgh University Press. Edinburgh.
- Öğün, E., Altan, Y., 1992. Toprakkale (Van) Florası, Y. Y. Ü. Fen Bil. Der. Cilt 1, Sayı 2, Sayfa 68, Van.

- Özçelik, H. 1989. Van Ve Yöresinde Süt Mamüllerinin Hazırlanmasında Yararlanılan bitkilerin Kullanılışları Üzerinde Bir Araştırma, Doğa Tu Tar.ve Or. D. Cilt 13, Sayı 2.Van.
- Öztürk, F., 2004. “Taxonomical List of Woody Plants in Van Lake Basin.”. Bulletin of Pure and Applied Sciences, Vol.23-B, No 2, Delhi. India.
- Öztürk, F., Acar, A., 2019. “Denizli İlinin Peyzaj Bitkileri Üzerinde Taksonomik Bir Çalışma” BEU, Journal of Science , 8 (4), 1209-1217.
- Öztürk,F.,Yağmur,K.Ö.,Ölçücü,C.,2018. “Medical and aromatic plants of Derecik Town (Şemdinli/Hakkari) -Turkey”, (Oral Presentation), International Agricultural Science Congress, 09-12 May 2018, Van/Türkiye.
- Öztürk, A. 1990a. Erzurum Yöresinin Faydalı Ve Tıbbi Yabani Bitkilerinin Yerel Ad Ve Kullanılışları Yönünden Kısa Tanımlar, Y.Y.Ü. Fen Bil. Der. Sayı 1, Cilt 1. 1990, Van.
- Öztürk, A., 1990 B. Türkiye Florasındaki B Kareleri İçin Yeni Kayıtlar Ve Bazı Tavsiyeler, Y.Y.Ü., Fen Bil. Der. 1,1, 19-25.
- Öztürk, A. 1994. Van Gölü'nün Ekolojisi, Biyolojisi, Verimliliği Ve Son Yıllardaki Su Seviye Yükselmesi Olayının Bilimsel Temellere Oturtulması Üzerine, Y.Y.Ü. Fen-Ed. Fak. Fen Bil. Der., Sayı 5, 1-10, Van.
- Öztürk, F., Behçet, L.,1993.Kurubaş Geçidi (Van) Florası, Y.Y.Üniv. FenBil. E.
- Öztürk, M., Ay, G., Özçelik, H. 1990. Doğu Ve Güneydoğu Anadolu'nunEkonomik Yönden Bazı Bitkileri, X.Ulusal Biyoloji Kongresi, 18-20Temmuz 1990, Erzurum.
- Öztürk, M., Özçelik, H.1991.Doğu Anadolu'nun Faydalı Bitkileri, 1991, Ankara
- Şarer, E., 1987. Güney ve İç Anadolu Bölgelerinde Yetişen Bazı *Salvia* Türlerinin Uçucu Yağları Üzerinde Araştırmalar, Doğa Tu Tıp Ve Ecz. D. 11, 1. 1987.
- Şarer, E., 1991. Yukarı Fırat Havzası *Labiatae*'lerini Uçucu Yağları Yönünden Tedavide ve Endüstride Değerlendirme Olanakları, Fırat Havzası Tıbbi ve Endüstriyel Bitkileri Sempozyumu,165-178,Elazığ.
- Tombul, S., Altan, Y. 1991. Elazığ Yöresinde Halkın Çeşitli Amaçlar İçin Yararlandığı Bazı Bitkiler, Fırat Havzası Tıbbi Ve Endüstriyel Bitkileri Sempozyumu, 27-36.
- Ürgenç, S.,1990. Genel Plantasyon ve ağaçlandırma Tekniği. İ.Ü.Yayını, 3644, s500,İstanbul